

Pohjois-Karjalan maakuntakaavatyö - vuosi 2025

Tarkastuslautakunta 13.04.2026
Pasi Pitkänen

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Vuoden 2025 aikana maakuntakaavassa

- **Maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat)**
 - Kaavan saattaminen maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn ja sen jälkeen voimaan kuuluttaminen
- **Maakuntakaavan toteutuneisuuden seuranta**
 - Koottu yhteen kaikki keskeiset aineisot, jonka pohjalta laadittu verkkopohjainen maakuntakaavoituksen seurannan sivusto
 - Toteutettu kunta- ja sidosryhmäkierros syksyn aikana ja päivitetty seurannan aineistoja

+ Lisäksi: Mitä ajankohtaista nyt

*Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040,
2. vaihe (energia ja maisemat) –
vuonna 2025 ehdotusvaiheesta
hyväksymiskäsittelyyn*

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Vaihemaakuntakaavan (energia ja maisemat) sisältö

Energian siirtoverkot ja energiainfra

- Nykyiset ja kehitettävät pääsähkölinjat (110 kV)
- Ohjeelliset pääsähkölinjat (110 kV ja 400 kV)
- Pääsähkölinjan yhteystarpeet (110 kV ja 400 kV)
- Energiahuollon alueet (isot voimalaitokset 9 kpl ja sähköasemat 38 kpl)

Tuulivoima-alueet

- Tuulivoimaloiden alueita 18 kpl (490 km², mahdollistavat teoreettisesti noin 560 kpl tuulivoimaloita)
- Tarkoitetaan vähintään kahdeksan (8) suuren kokoluokan voimalan muodostamia tuulivoima-alueita

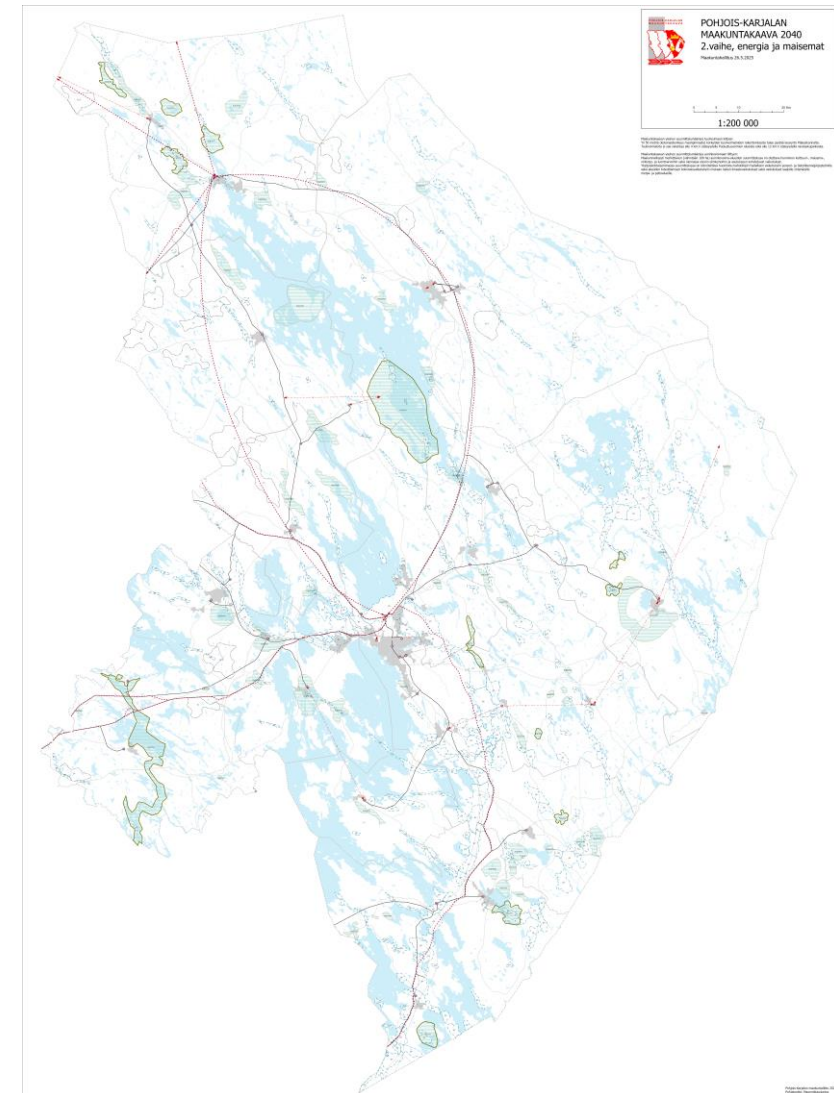
Aurinkovoima-alueet

- Yleinen suunnittelumääräys maakunnallisesti merkittävälle (yli 100 ha) aurinkovoima-alueille

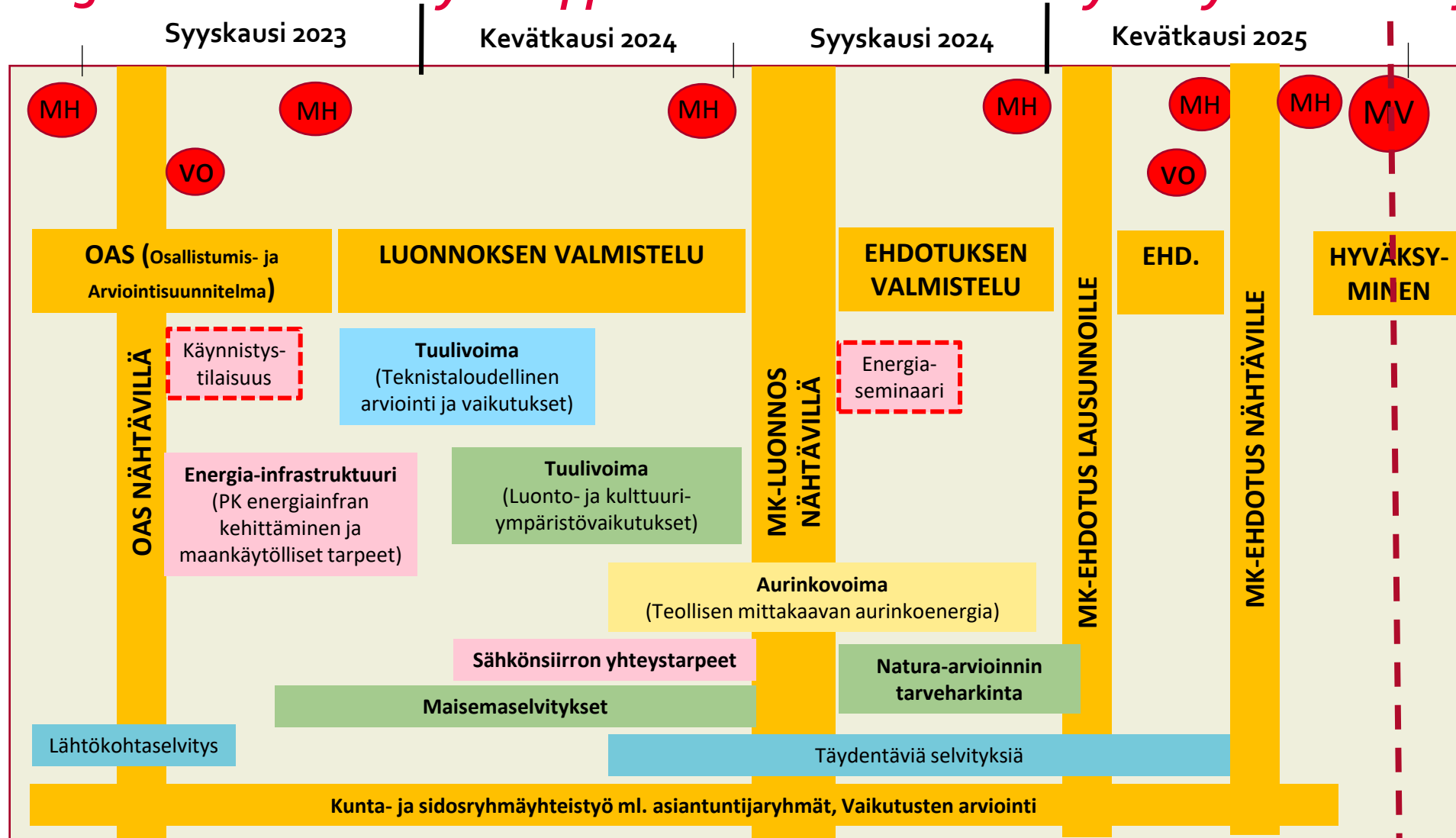
Maisema-alueet

- Valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita 12 kpl (46 449 ha)
- Maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita 45 kpl (53 784 ha)

Pohjavesialueet

Kaavatyö käynnistyi 22.5.2023 maakuntahallituksen päätöksellä, vuoden 2025 kevät oli kaavatyön loppuunsaattaminen mkv hyväksymiskäsittelyyn

Lyhenteet:
 MH = Maakuntahallitus
 MV = Maakuntavaltuusto
 vo = viranomaisneuvottelu

OAS – LUONNOS – EHDOTUS - HYVÄKSYNTÄ ***Kevään 2025 aikana valmistelussa oli*** ***maakuntakaavaehdotus***

Kaavaehdotus maakuntakaavoituksessa oli voimassa olevan alueidenkäyttölain mukaisesti kaksivaiheinen:

Ensiksi pyydettiin kaavaehdotuksesta lausunnot (EHDOTUS 1)
(sen jälkeen pidetty viranomaisneuvottelu ja yhteensovitettu kaavaratkaisua palautteen pohjalta)

Muokattu kaavaehdotus laitettu sitten nähtäville (EHDOTUS 2)

Kaavaehdotus oli lausunnoilla 18.12.2024 – 3.2.2025

(Viranomais)lausuntoja saatiin yhteensä 40 kappaletta

- Kunnat 11, viranomaiset 14, yritykset/yhteisöt/järjestöt 11, maakunnan ulkopuoliset 4
- Viranomaisneuvottelu pidettiin maaliskuussa

Keskeisin (lausunto)palaute ja tehdyt muutokset ja täydennetyt selvitykset

- Tuulivoiman maisema- ja Natura-vaikutukset olivat keskeisintä palautetta
- Sähkönsiirron vaikutukset
- Aurinkovoiman esittämistapa maakuntakaavassa

Sähkönsiirto

- Vaikutusten arviointia täydennetty
- Korostettu kaavaselostuksessa myös nykyisen 110 kV linjan kehittämistä / vahvistamista kaavamerkinnän mukaisesti
- Kermajärven Natura-alueen kohta / 400 kV, 3 vaihtoehtoista ohjeellista selvitetty Fingridin toimesta, myöskään Natura-alueen läpi kulkevaa vaihtoehtoa ei poissuljettu, luonnon kannalta voisi olla jopa paras vaihtoehto (mikäli nykyinen johtoalue levenisi 16-20 metriä), arvioitu suhteessa Natura suojeluperusteisiin

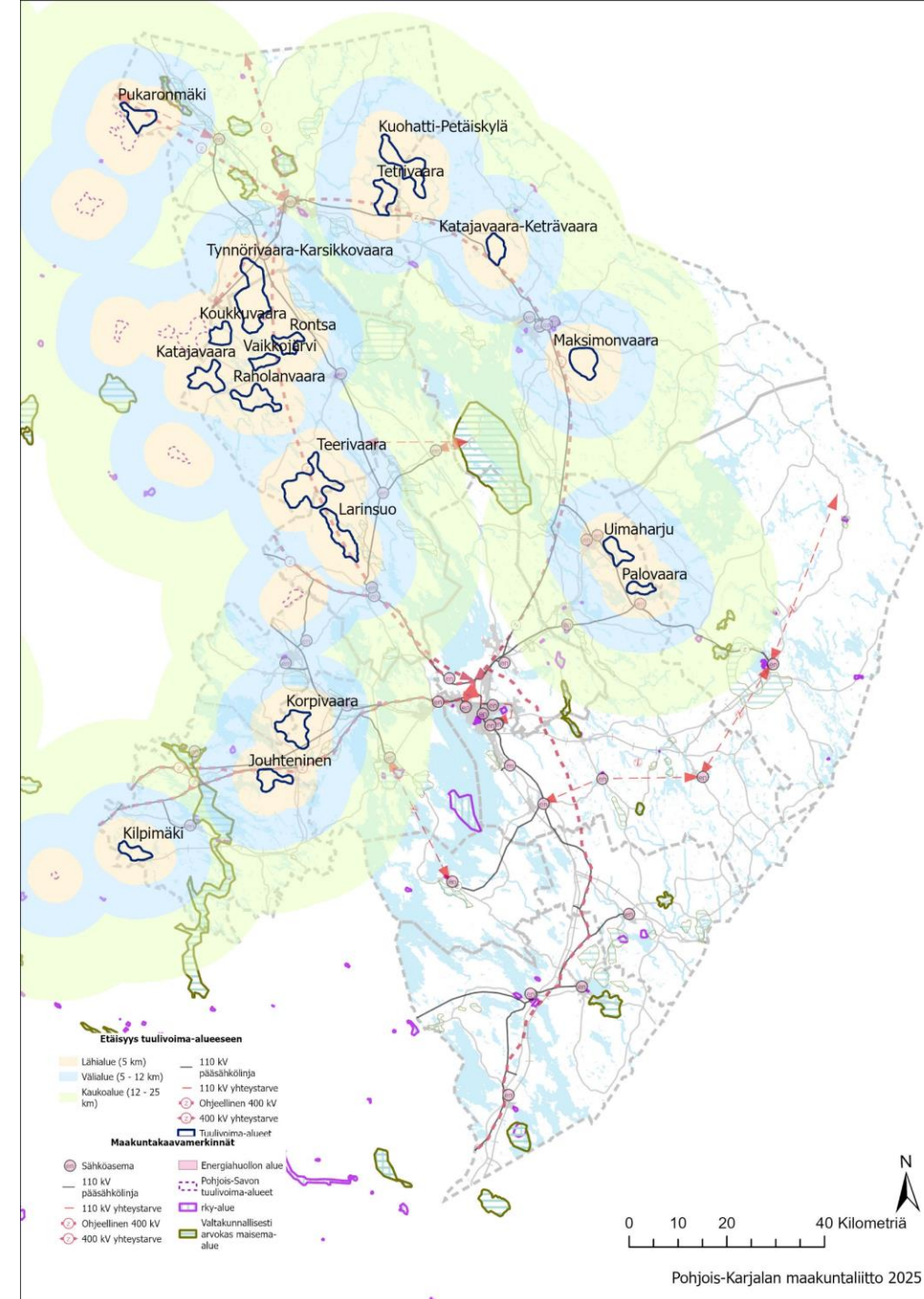
Tuulivoima

Maisemavaikutukset:

- Käyty uudestaan kauttaaltaan läpi
- Etäisyysvyöhykekartta, arvoalueet ja YM:n ohjeistus
- Uudet valokuvasoitteet Kolilta ja Nurmeksen Rasimäeltä. Muutoin vaikutuksia pystytty arvioimaan riittävästi luonnosvaiheen kuvien pohjalta, koska alueet pääosin pienentyneet tai poistuneet.
- Useimmat vaikutukset "kohtalaisia". Yksi "erittäin suuri"
 - Erittäin suuri → **Tarkempi määräys (Maksimonsaara)**

Natura:

- Tarkempi konsulttiselvitys, jossa ei noussut esille maakuntakaavatasolla merkittäviä vaikutuksia, ei myöskään Juuan alueen osalta. Etäisyys ja viheryhteydet ovat riittävästi huomioitua.
- Huomioita kuitenkin tarkempaan suunnitteluun, ovat kohdekortistoissa mukana. → **Yleismääräys riittävä**

Aluekohtaiset suunnittelumääräykset - Tuulivoima-alueet

Suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota tuulivoimala-alueiden ja tuulivoima-alueiden sähkönsiirron ympäristövaikutuksiin, erityisesti maisema- ja meluvaikutuksiin sekä puolustusvoimien toiminnalle aiheutuviin vaikutuksiin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta mm. puolustusvoimilta (sensorijärjestelmät), lentoliikenteen turvallisuusvaatimuksista (ilmailulain 158 §:n mukainen lentoestelupa), liikenneväylien suojaetäisyyksistä, säätutkista ja telemastoista johtuvista rajoitteista. Tuulivoimala-aluetta suunniteltaessa tulee ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten sensorijärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet sekä vaikutukset muiden käyttäjien radiojärjestelmiin.

Tuulivoima-alueiden ja tuulivoima-alueiden sähkönsiirron yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon hankkeiden tai suunnitelmien yhteisvaikutukset. Lisäksi on huomioitava, ettei hanke tai suunnitelma yksistään tai yhdessä tarkasteltuna muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa, merkittävästi heikennä luonnonsuojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla Natura 2000-verkoston kuuluvien alueiden perusteena olevia luontoarvoja.

tv-1 (Maksimovaara):

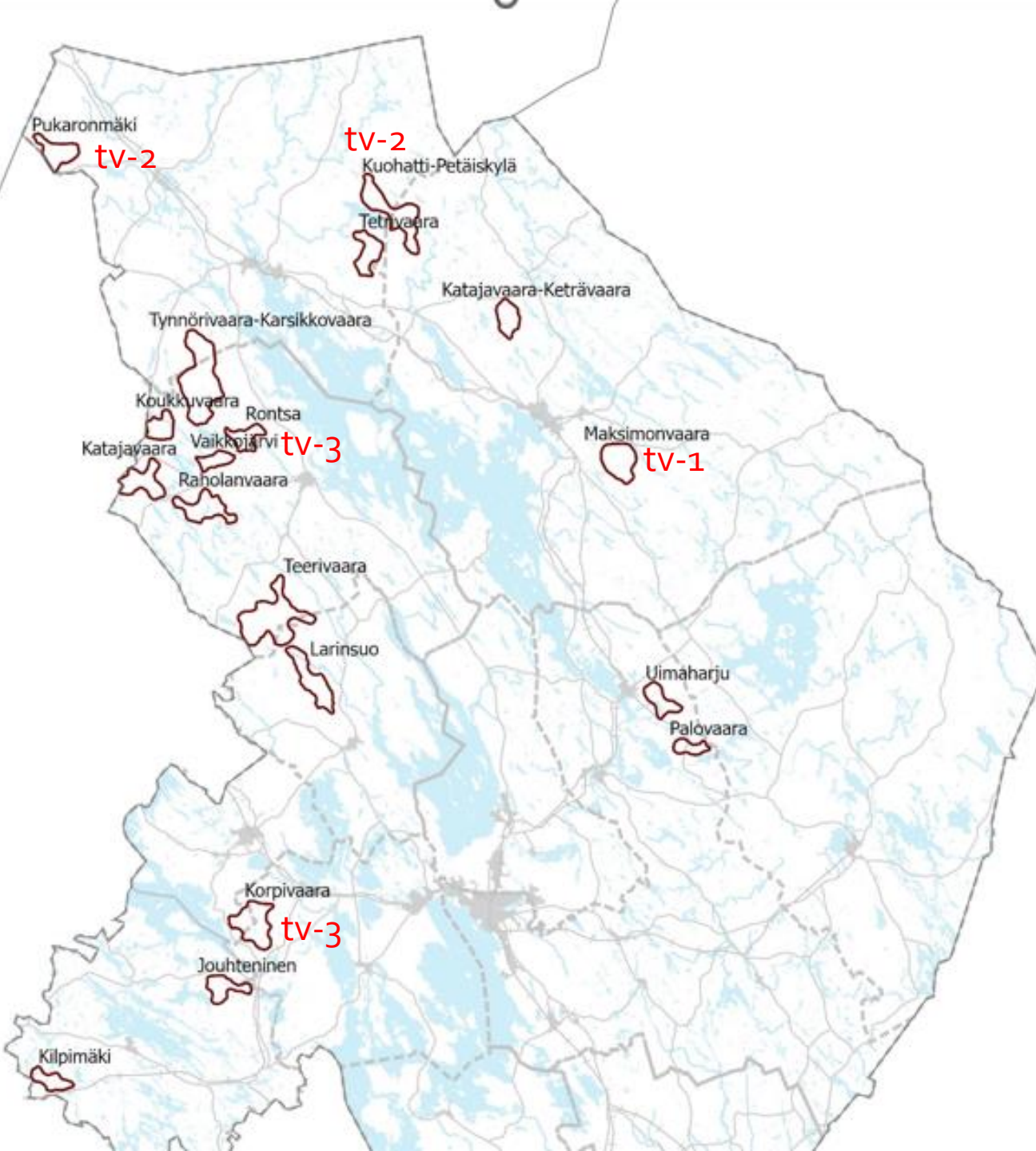
Tuulivoima-alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava erityisesti huomioon maisemavaikutukset Kolin valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle.

tv-2 (Pukaronmäki ja Kuohatti-Petäiskylä):

Tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava erityisesti huomioon luontodirektiivin IVa tiukasti suojellut lajit.

tv-3 (Korpivaara, Rontsa):

Tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava erityisesti huomioon haitallisten vaikutusten ehkäiseminen pohjavesiin, eikä pohjavesialueille tule sijoittaa tuulivoimaloita.

Aurinkovoima

➤ Suunnittelumääräystä täydennetty:

Maakunnallisesti merkittävien (vähintään 100 ha) aurinkovoima-alueiden suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuri-, maisema-, virkistys- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen kohdistuvat vaikutukset.

*Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota **mahdollisiin haitallisiin vaikutuksiin sensori- ja tietoliikennejärjestelmille** sekä alueiden toteuttamisen kokonaisvaikutuksiin mukaan lukien ilmastovaikutukset ja vaikutukset laajoille yhtenäisille metsä- ja peltoalueille.*

➤ Aurinkovoima-alue (aur) merkintä (luvitetut ja/tai toiminnassa olevat alueet) poistettu maakuntakaavasta

Aurinkovoimaa Kiteen Puhoksessa!

Kaavaehdotus oli nähtävillä 26.3.2025 – 30.4.2025

Muistutuksia saatiin yhteensä 16 kappaletta

- Yksityisten henkilöiden muistutuksia 12 kpl: Yhden henkilön allekirjoittamia muistutuksia 11 kappaletta sekä yksi 9 henkilön allekirjoittama muistutus
- Viranomaisten/yhdistysten muistutuksia 4 kpl: Museovirasto, Metsähallitus, POSELY, Luonnonsuojelupiiri

Keskeisin sisältö muistutuksissa ja tehdyt muutokset

- Muistutukset keskittyivät erityisesti tuulivoimaan. Yksi muistutus sähkönsiirtoon, yksi pohjavesiin, yksi maisema-alueeseen, yksi aurinkoenergiaselvitykseen.
- Muistutusten pohjalta ei tehty enää muutoksia kaavaratkaisuihin
- Sen sijaan kaavaselostusta täydennetty (vaikutusten arviointi, kaavaprosessi) ja tuulivoimatuotannon määräksiin pieni täydennys

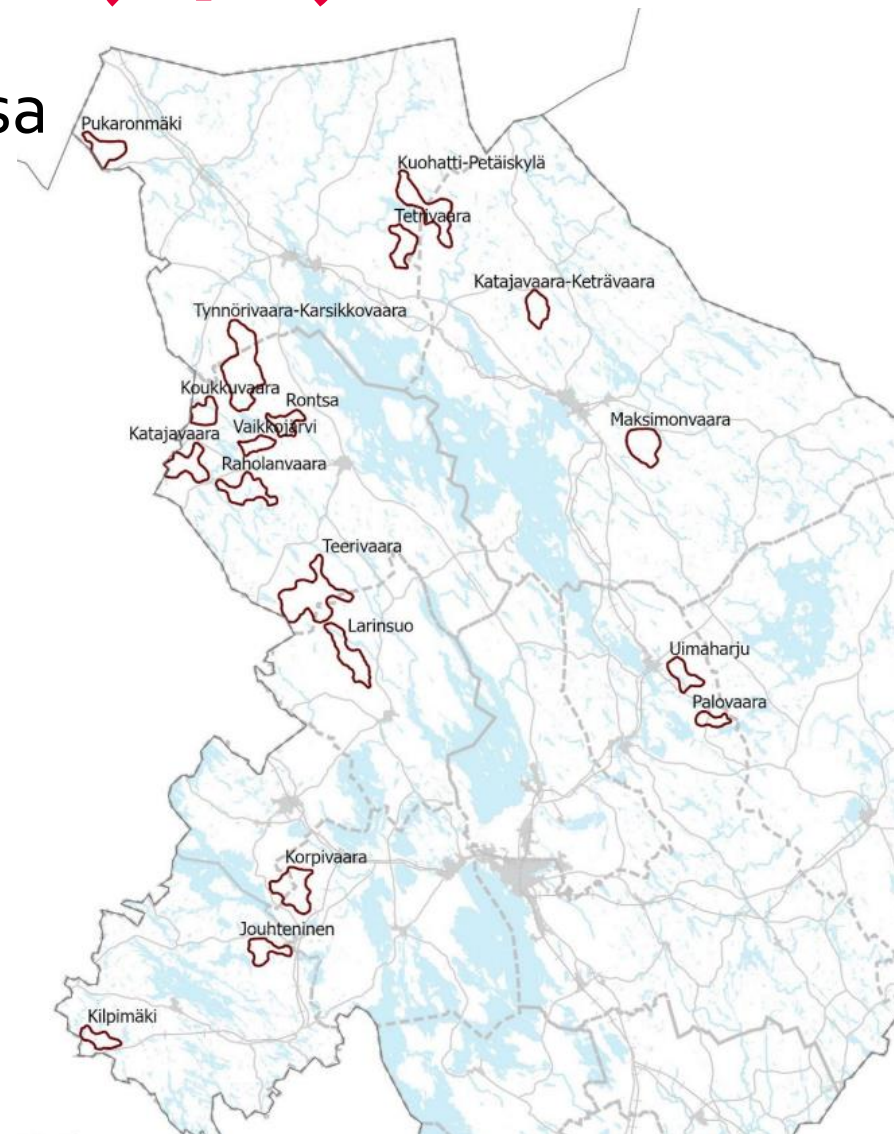
Tuulivoimamuistutukset (1/2)

- ❑ Muistutuksissa vastustettiin tuulivoimaa eri perusteilla, mutta usein syynä lähelle osoitetut tuulivoimapotentiaaliset alueet.
 - Mainitaan liian lähelle sijoittuvat voimalat, mutta myös luontoarvoja ja maisema-arvoja mainitaan.
 - Museovirasto vaatii, ettei Kolilta saa näkyä tuulivoimaloita lainkaan
 - Luonnonsuojelupiiri esitti lisähuomioita metsäpeuran, suurpetojen ja muiden lajien osalta. Huomio tuulivoimalta rauhoitettaviin alueisiin ja ei-alueisiin. Lisäksi toivoi tuulivoimaa myös jo rakennettujen alueiden läheisyyteen.
- ❑ Metsähallitus vaati Lieksan (Kuora-Vinkaran ja Jaakonvaara-Julkuvaaran) tuulivoima-alueiden palauttamista sekä tiukempaa määräystä luontodirektiivin liitteen IV(a) -lajien huomioimiseksi.

Tuulivoimamuistutukset (2/2)

□ Yksityiset ihmiset vastustivat muistutuksissa erityisesti Juuan ja Heinäveden suunnalla olevia tuulivoima-alueita

- Teerivaara (Juuka+Polvijärvi), 9 allekirjoittajan muistutus + yhden hengen muistutus
- Raholanvaara (Juuka), 2 muistutusta
- Jouhteninen (Heinävesi), 2 muistutusta sekä
- Yksittäiset muistutukset
 - Kilpimäki (Heinävesi), Rontsa (Juuka), Katajavaara (Juuka), Tynnyrivaara-Panjavaara-Koukkuvaara (Juuka+Nurmes)

Muut muistutukset / aiheet

- Maakuntakaavan tiedottamisesta maanomistajille kritisoitiin
- Heinäveden 400 kV:n yhteys linjaus myös Natura-alueella, heikentämiskiello (Metsähallitus)
- Kontiolahdelta pohjoiseen linjattu 400 kV:n yhteystarpeet tulisi toteuttaa olemassa oleville johtokäytävillä
- Selkien valtakunnallisen maisema-alueella tulisi turvata maisema paremmin, huolena rakentaminen
- Pohjavesialueet tulee ottaa huomioon paremmin rakentamisessa. Honkalammenranta ja Leinosenlammen alueet Liperistä mainintoina
- Aurinkoenergiaselvityksessä käytetty virheellistä tietoa päällystetyistä teistä (PS ELY)

Tiedottaminen ehdotusvaiheessa ...

Ehdotusvaihe (2025)

- Maakuntahallitus hyväksyi Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen ehdotuksen viranomaislausunnoille 16.12.2024 **tiedote <https://pohjois-karjala.fi/2024/12/maakuntakaava-mahdollistaa-tarkeat-energiահankkeet-kestavalla-tavalla/>**
- Maakuntakaavaehdotus oli lausunnoilla 18.12.2024-3.2.2025 välisen ajan ja siitä saatiin kaikkiaan 40 kpl lausuntoja
- **Maakuntahallituksen erillinen tiedotustilaisuus energiaselvityksistä 24.2.2025: Mediakutsu maakunnan medialle – paikalla tiedotustilaisuudessa maakuntasalissa MTV3 Itä- ja Pohjois-Suomen toimittaja Keimo Lehtiniemi, sanomalehti Karjalaisen toimittaja Taru Väänänen ja etäyhteydellä Yle Itä-Suomen Ilkka Ritvanen.**
- **Tiedotteet (2kpl) 24.2.2025: <https://pohjois-karjala.fi/2025/02/myos-pohjois-karjalan-potentiaali-kayttoon-kansallisissa-energia-ja-ilmastotalkoissa/> ja <https://pohjois-karjala.fi/2025/02/useita-turvetuotantoalueita-voisi-valjastaa-aurinkovoiman-tuotantoon/>**
- Alueidenkäyttölain 66 §:n mukainen ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 11.3.2025
- Maakuntahallitus hyväksyi ehdotusvaiheen lausuntoihin laaditut vastineet 24.3.2025
- Maakuntahallitus hyväksyi maakuntakaavaehdotuksen julkisesti nähtäville 26.3.-30.4.2025 väliselle ajalle kokouksessaan 24.3.2025 **Maakuntahallituksen tiedote 24.3.2025 <https://pohjois-karjala.fi/2025/03/maakuntahallitus/>**
- Maakuntakaavaehdotus oli nähtävillä 26.3.-30.4.2025 välisen ajan ja siitä saatiin kaikkiaan 16 kpl muistutuksia
- **Muu tiedottaminen/Viestintä Maakuntaliiton uutiskirje (ilmestyy kuun viimeisellä viikolla), maakuntaliiton viranomais- ja asiantuntijaviestinnän kanavat X ja LinkedIn).**
- Maakuntahallitus hyväksyi vastineet annettuihin muistutuksiin 26.5.2025.

Vaihemaakuntakaavan laadinnan eri vaiheet ...

Hyväksymisvaihe (2025)

- Maakuntahallitus hyväksyi maakuntakaavaehdotuksen 26.5.2025 ja esitti maakuntavaltuustolle kaavan hyväksymistä 9.6.2025 kokouksessa

Hyväksytty

2. vaihemaakuntakaava

Kaava-asiakirjat:

- Kaavakartta, Kaavaselostus sekä Merkinnät ja määräykset*
- Kaavaselostuksen liitteet 1-4*
 - Liite 1. Tuulivoimapotentiaalisten alueiden kohdekortit
 - Liite 2. Tuulivoimapotentiaalisten alueiden valokuvasoitteet
 - Liite 3. Maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden kohdekortit
 - Liite 4. Natura-arvioinnin tarveharkinta
- Kumottavat maakuntakaavamerkinnät (kartta ja merkinnät)*

2.vaihemaaakuntakaava

Taustaselvitykset:

- Pohjois-Karjalan energiaselvitysten kyselyt (kansalaiskysely ja asiantuntijakysely)
- Pohjois-Karjalan energiainfrastruktuurin kehittäminen ja sen maankäytölliset tarpeet vuoteen 2040
- Maakuntakaavan taustaselvitys, 400 kV voimajohtohanke Huutokoski-Kontiolahti
- Vuoksi – Kontiolahti 400 kV voimajohto, selvitys maakuntakaavoitusta varten
- Tuulivoimapotentialiset alueet Pohjois-Karjalassa, alkukartoituksen tulokset
- Pohjois-Karjalan tuulivoima-alueiden selvitys, teknistaloudellinen selvitys
- Pohjois-Karjalan potentiaalisten tuulivoimama-alueiden Natura vaikutusten tarkastelu
- Maakunnallisesti merkittävät potentiaaliset aurinkovoima-alueet Pohjois-Karjalassa

***Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040,
2. vaihe (energia ja maisemat),
lausunnot valitukseen ja kaavan
kuuluttaminen voimaan***

Maakuntahallitus 29.09.2025

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Maakuntakaavan hyväksymispäätöksestä tulleet valitukset (3 kpl) ja lausunnot niihin

Kyseessä Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tulleet valitukset:

- Kaksi yksityisen henkilön tekemää valitusta (kunnallisvalitukset) sekä Museoviraston valitus (AKL 191 § perusteella), liittyvät kaikki osaltaan tuulivoimaan
- Vaaditaan maakuntakaavan hyväksymispäätöstä kumottavaksi kokonaisuutena tai sitten yksittäisen tuulivoima-alueen osalta lainvastaisena
- Kahdessa yksityisen jättämässä valituksessa vaaditaan hallinto-oikeudelta maakuntakaavan täytäntöönpanokieltoa

Keskeistä sisältöä valituksissa

Alueidenkäyttölain ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) vastaisuus, erityisesti ihmisten ympäristöterveys vaarannettu, mitoitus kestämatön

- Maakuntakaavassa ei ratkaista alueelle sijoittuvien tuulivoimaloiden kokoa, lukumäärää eikä sijoittelua vaan ratkaisut tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa
- Maakuntakaava mahdollistaa tuulivoiman kehittämisen esitetyillä alueilla, mutta ratkaisut tehdään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa (lupamenettelyineen)
- Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alue -merkintä (tv) on alueen erityisominaisuutta kuvaava osa-aluemerkintä, "ei tarkka aluerajaus tai aluevaraus"
- Valtakunnalliset ohjeet mm. maisemavaikutuksista, melusta ja välkkeestä on huomioitu rajauksissa

Maakuntakaavan kuuluttaminen voimaan valituksista huolimatta

Kuulutus

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen voimaantulo

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 §:n mukainen kuulutus maakuntakaavan voimaantulosta.

Pohjois-Karjalan maakuntavaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 9.6.2025 (§8) Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen. Maakuntahallitus on 29.9.2025 (§118) päättänyt alueidenkäyttölain 201 §:n mukaisesti määrätä maakuntakaava tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheessa on käsitelty maakunnallisesti merkittävää sähkönsiirtoa ja siihen liittyviä voimalaitoksia ja sähköasemia, tuuli- ja aurinkovoimaa sekä maisema- ja pohjavesialuekysymyksiä. Samalla 2. vaihemaakuntakaava kumoaa käsiteltyjen teemojen vielä voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot ja määräykset.

Kaava-aineisto

Kaava-aineistoon voi tutustua verkkosivuilla pohjois-karjala.fi/vaihekaava2

Joensuussa 29.09.2025
Pohjois-Karjalan maakuntahallitus

***Maakuntakaavan
toteutuneisuuden seuranta,
syyskausi 2025***

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Maakuntakaavoituksen tilanne Pohjois-Karjalassa (vuoden 2025 lopulla)

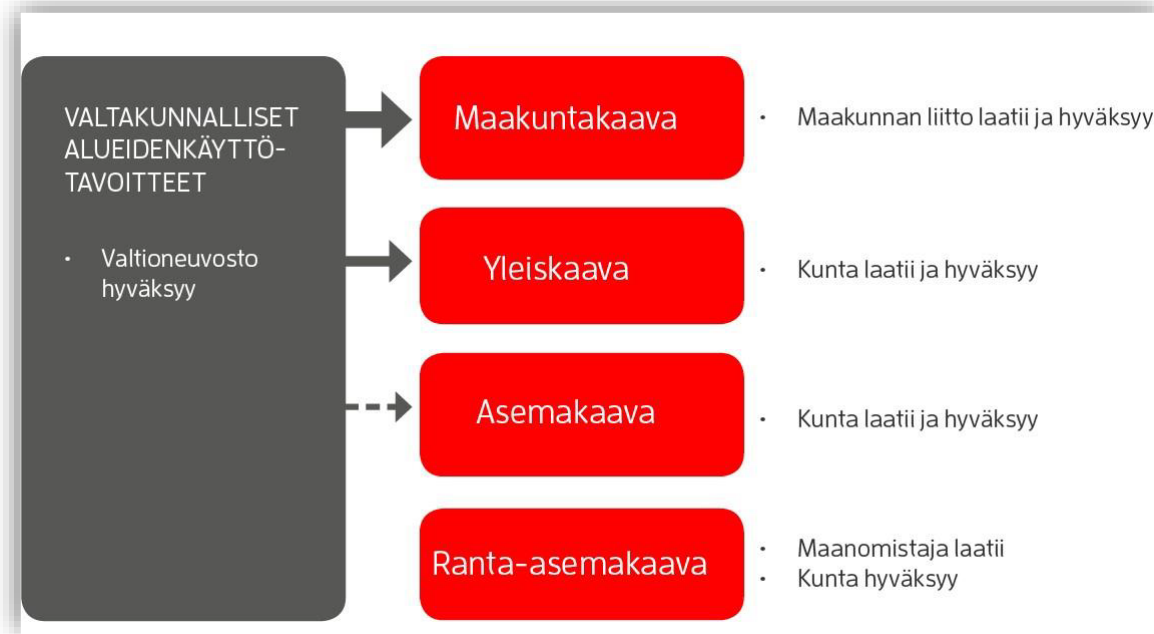
Maakuntakaavatilanne kokonaisuudessaan Pohjois-Karjalassa:

- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 hyväksytty maakuntavaltuustossa 2020 ja saanut lainvoiman 2021
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe (turve, suot ja rakennettu kulttuuriympäristö) hyväksytty maakuntavaltuustossa 2022 ja saanut lainvoiman 2024
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue hyväksytty maakuntavaltuustossa 2023 ja saanut lainvoiman 2024
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat) hyväksytty maakuntavaltuustossa 9.6.2025

Huom! Kokonaismaakuntakaavoja ollut laadinnassa Pohjois-Karjalassa vuosien 2000-2005 ja 2015-2020 välillä!

Maakuntakaava (kansallisessa) suunnittelujärjestelmässä

Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT) ohjaavat

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Alueidenkäyttölaki (AKL) perustana

Alueidenkäyttölain 28 §:n mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja kiinnitettävä huomiota maakunnan oloista johtuviin erityisiin tarpeisiin ... Lisäksi on erityisesti kiinnitettävä huomiota:

- maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen
- alueiden käytön ekologiseen kestävyYTEEN
- ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin
- vesi- ja maa-ainesvarojen kestäväan käyttöön
- maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin
- maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen; sekä
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyYTEEN

AKL on uudistettavana, muutoksia odotettavissa

- Uusia sisältövaatimuksia esitetty maakuntakaavaan (luonnon monimuotoisuus, ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen)
- Tuulivoiman käsittely, kaupan käsittely jne. muuttumassa
- Vähintään maakunnallinen merkittävyys!

Alueidenkäyttölaki uudistumassa, HE viikolla 18/2026

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen

Katujen kunnossapitolaki

Maankäyttö- ja rakennuslaki (nimi muuttuu alueidenkäyttölaiksi 1.1.2025)

Rakentamislaki

Rakentaminen

Hyväksytty
1.3.2023,
korjaussarja 2024,
voimaan 1.1.2025

Alueidenkäyttölaki

Alueidenkäytön
suunnittelu

Valmisteltavana
HE 2025

Yhdyskunta-
kehittämislaki

Maapolitiikka,
maan luovuttaminen ja
lunastaminen,
korvaukset, tonttijako

Valmisteltavana
HE 2026

Yhdyskunta-
rakentamislaki

Yleiset alueet:
suunnittelu,
rakentaminen,
kunnossapito, hulevedet

Valmisteltavana
HE 2026

Työryhmä 11/2023-09/2024
Lausunnolla 15.5.-11.7.2025
HE tulossa viikko 18/2026

Työryhmä 12/2023 - 09/2025
lausunnolle (tavoite) vuodenvaihde 2025-2026

Maakuntakaava (maakunnallisessa) suunnittelujärjestelmässä

Syksyn aikana valmisteltiin maakuntaohjelma eli POKAT 2029 + maakuntastrategia 2045, jotka hyväksyttiin joulukuussa maakuntavaltuustossa!

Maakuntastrategia

- Maakunnan tavoiteltu kehitys
- Aikatähtäys 20 vuotta

Pohjois-Karjalan maakuntastrategia 2045
(valm. 2025)

Maakuntakaava

- Alueidenkäytön ratkaisut
 - Aikatähtäys 10-20 vuotta
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040
sekä osa-alue- ja vaihemaakuntakaavat

Maakuntakaavan seuranta ja arviointi
tulevista päivittämistarpeista

Maakunnan suunnittelu- järjestelmä

Maakuntaohjelma

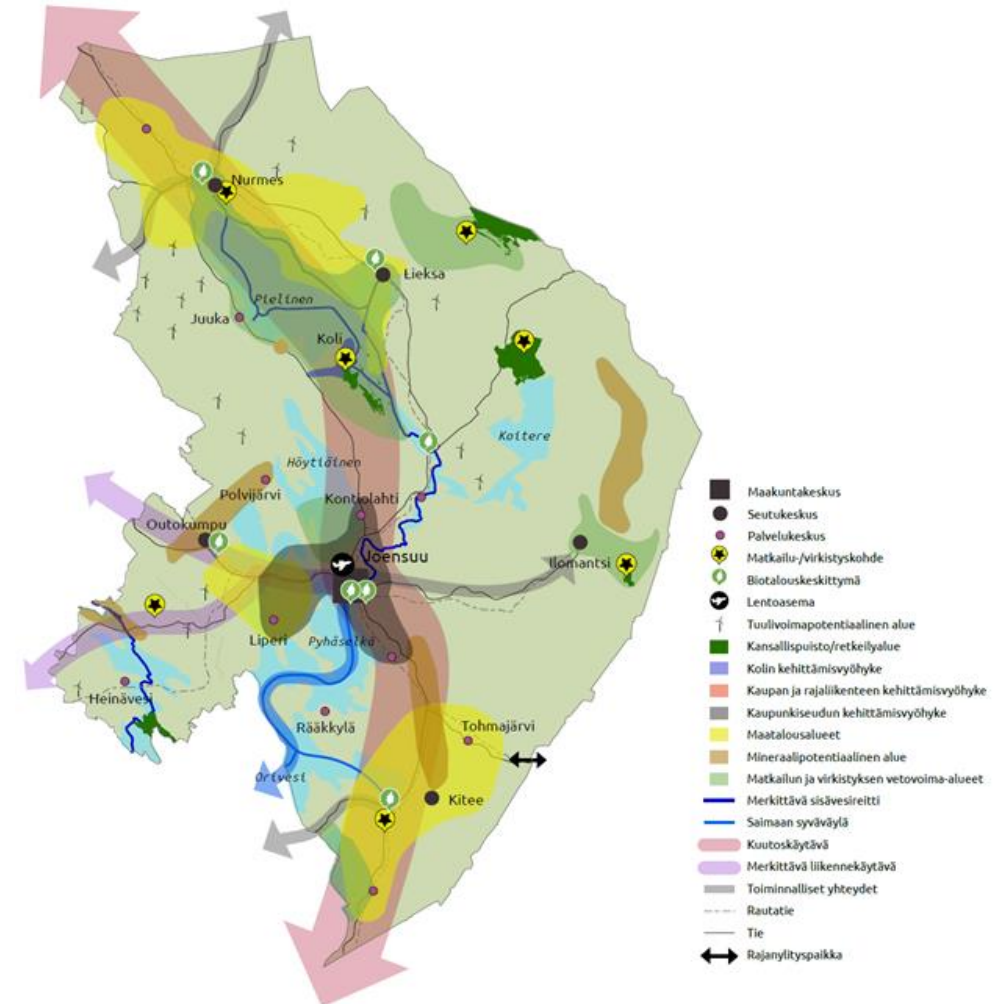
- Kehittämis toimien suuntaaminen
- Aikatähtäys 4 vuotta

Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma
POKAT 2029 (valm. 2025)

Maakuntaohjelman painopisteiden
strategiat ja toimintaohjelmat

Vaikuttamisen kärjet

- Edunajaminen
- Vuosittain

Maakuntastrategia 2045 aluerakenne, luonnos

Maakuntakaavan toteutumisen seuranta

1 Maakunnan yleiskuvaus

2 Auerakenne

3 Liikenne

4 Luonnonsuojelu ja arvokkaat luontoalueet

5 Luonnonvarat

6 Kulttuuriympäristöt ja maisemat

7 Virkistys ja matkailu

8 Energiainfra

9 Erityistoimintojen alueet

Kunta- ja sidosryhmäkierroksen antia 1/2, 15 tilaisuutta

2 Aluerakenne

3 Liikenne

4 Luonnonsuojelu ja arvokkaat luontoalueet

5 Luonnonvarat

6 Kulttuuriympäristöt ja maisemat

7 Virkistys ja matkailu

8 Energiainfra

Nostoja käydyistä keskusteluista:

- Muutostarpeita kaikkialla, mutta joissakin maankäyttömuodoissa uusien merkintöjen tarve selkeästi vain Joensuun kaupunkiseudulla (lähinnä JNS-Kontiolahti-Liperi)
 - maa-ainesten otto, vähittäiskaupan suuryksiköt jne.
- Ylimaakunnallisia kehittämisvyöhykkeitä, esimerkiksi Peurajärven yhteydet Hiidenportin kansallispuistoon, "liikenne- ja energiakäytävät"
- Liikenneasiat esillä kauttaaltaan ja eri puolilla maakuntaa
 - Raideliikenteen kehittämisedellytykset paljon keskustelussa, maakuntakaava jo pitkälti turvaa, mutta kehittämistarpeita paljon, Karjalan radalle tarvittaisiin kaksoisraidevaraus
 - Yhteydet pohjoiseen (Joensuu – Kontiomäki -rata)
 - Liikennekysymykset joka puolella, mutta eri tasoisia
 - Joensuun kiitotien jatko (nyt selvitysalueena)
- Matkailuasiat puhuttivat jonkin verran
 - Vesistömatkailu eri vesistöillä (Pielinen, Pyhäselkä, Juojärvi...) satamiseen
 - Matkailukohteissa paljon tarkistamisia eri puolilla (Huhmari, Kivikeskus, Kiteen meijerinranta, Jakokoski, Hietajärvi...)
 - Pärnävaara – Lykynlampi – Ah-stadionin kokonaisuuden esiin nostaminen esim. yhtenä kehittämisalueena nähtiin kannatettavana

Maakuntakaavan seurantasivusto:

[Pohjois-Karjalan maakuntakaavan toteutuneisuuden seuranta](#)

Kunta- ja sidosryhmäkierroksen antia 2/2, 15 tilaisuutta

2 Aluerakenne

3 Liikenne

4 Luonnonsuojelu ja arvokkaat luontoalueet

5 Luonnonvarat

6 Kulttuuriympäristöt ja maisemat

7 Virkistys ja matkailu

8 Energiainfra

Nostoja käydyistä keskusteluista:

- Luonnonvaroja ja niiden hyödyntämistä pohdittiin monestakin suunnasta
 - Mineraalipotentialiset alueet puhuttivat sekä puolesta mutta myös vastaan
 - Joensuun seudulla sora vs. pohjavedet tapetilla, selvityksiä kaivattaisiin ja linjauksia
 - Turve Ilomantsin aktiivihiilituotannon mahdollistajana sekä huoltovarmuuskysymyksenä (ei todennäköisesti päivitystarvetta)
- Energiainfraan tarvitaan päivityksiä, vaikka pääosin varaukset ok
 - Vaaralinjan ohjeellinen merkintä, edellyttää reittiselvityksiä
 - Tuulivoimakompensaatioalueet
 - Datakeskukset myös esillä maankäytössä
- Luonto- ja kulttuuriympäristö sekä suojelu myös esillä
 - LUMO-ohjelma ja sen alueet
 - Ekologinen kompensatio (nousi esille vain Liperissä, mutta sai kannatusta)
 - Toteutumattomien suojelualueiden läpikäynti LVV kanssa (säilyttäminen/poisto)
 - VARK (valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet) kohteet pitäisi sisällyttää maakuntakaavaan
- Kokonaisturvallinen maakuntakaava?
 - PV alueet, kriittinen infra jne.
 - Rajaan liittyvät kysymykset, paljon menossa

Maakuntakaavan seurantasivusto:

[Pohjois-Karjalan maakuntakaavan toteutuneisuuden seuranta](#)

*Lopuksi: Mitä ajankohtaista nyt
menossa alueidenkäytössä/
maakuntakaavassa*

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Mitä ajankohtaista menossa NYT

- 1) Periaatepäätös tehty uudesta maakuntakaavasta (26.1.)**
 - Taustalla alueidenkäyttölain uudistus, toimintaympäristömuutokset sekä voimassa olevan maakuntakaavan päivitystarpeet
 - Tavoitteena käynnistämispäätös ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos lähtökohtaselvityksineen elokuun maakuntahallitukseen
- 2) Lakimuutokset (AKL, Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän uudistus RYTJ-laki)**
- 3) Liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040 viimeistelyssä**
- 4) Ilmasto ja energia,** mm. omia uusia hankkeita (Ilmastovisio –hanke, 2030Catalysts jne.)
- 5) Kulttuuri ja Luontoympäristö,** Kioski tietojärjestelmän kehittäminen, kansallinen ennallistamissuunnitelma sekä luonnon monimuotoisuuskeskittymät, uusi hanke FutureLand jne.

Maakuntakaavan sisältövaatimukset

AKL-luonnos

Maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota:

- 1) alueidenkäytön taloudellisuuteen ja ekologiseen kestävyyteen sekä aluerakenteen toimivuuteen;
- 2) ilmastonmuutoksen hillintään ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen;
- 3) liikennejärjestelmän toimivuuteen sekä ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin;
- 4) luonnonvarojen kestäväen käytön edellytyksiin;
- 5) elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin;
- 6) maiseman, kulttuuriperinnön sekä luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen vaalimiseen;
- 7) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyteen.

Maankäyttö- ja rakennuslaki

Kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota:

- 1) maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen;
- 2) alueiden käytön ekologiseen kestäväyteen;
- 3) ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin;
- 4) vesi- ja maa-ainesvarojen kestävään käyttöön;
- 5) maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin;
- 6) maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen; sekä
- 7) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyteen.

Maakunnan liittojen askeleet kohti Ryhti-järjestelmän käyttöönottoa

Alueidenkäytön valtakunnallinen tiedonhallinta muuttuu ja tiedon siirto organisaatioiden välillä helpottuu. Roolit pysyvät ennallaan ja maakunnan liitot vastaavat jatkossakin alueidenkäytön suunnittelusta omalla alueellaan.

Ryhti-järjestelmän ja uudistuneen digilainsäädännön tuomat muutokset:

- Kaavatietoa tuotetaan kansallisessa kaavatietomallin määrittelemässä muodossa
- Kaavoituksen prosesseissa syntyvää tietoa toimitetaan Ryhti-järjestelmään
- Järjestelmät ja ohjelmistot tulee päivittää
- Asiantuntijoiden kouluttautuminen muutokseen

Uudesta kokonaismaakutakaavasta ...

Tarkoittaisi aikatauluna:

1) Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laatiminen ja hyväksyminen vuoden 2026 aikana

- OAS:ssa määritellään kaavan lähtökohtia, sisältöä, aikataulua, vaikutusten arviointia, suunnittelun vaihtoehtoja sekä osallistumistavat
- Keväällä selvitysten käynnistämistä, yhteydenpitoa kuntiin/sidosryhmiin sekä "OAS" ja "Lähtökohdat ja tavoitteet" -asiakirjojen valmistelu
- Kesäksi lausunnoille ei ole kuitenkaan paras aikataulu ...

... Käynnistyspäätös maakuntakaavasta alustavasti elokuun maakuntahallitukseen 2026, samassa yhteydessä OAS luonnos + maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet asiakirjat lausunnoille ja nähtäväksi, maakuntakaavatyöryhmän nimeäminen kaavan käynnistyspäätöksen yhteydessä

2) Kaavaluonnos vuoden 2027 aikana

3) Kaavaehdotus ja hyväksyminen 2028/2029

Kiitoksia!

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto